

سرمایه مدیریتی شرکت و کیفیت افشای اطلاعات

دکتر سیدعلی حسینی^۱، سپیده سادات آگاه^۲
۱- استادیار حسابداری دانشگاه الزهراء، ایران
۲- دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری دانشگاه الزهراء، ایران
تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۱۱/۱۷ ، تاریخ پذیرش: ۱۳۹۵/۰۴/۲۸

چکیده

این پژوهش به بررسی ارتباط سرمایه مدیریتی اجتماعی و فردی مدیران (اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل) با کیفیت افشای اطلاعات شرکت ها پرداخته است. منظور از سرمایه اجتماعی، ارتباطات خارجی و منظور از سرمایه های فردی سطح دانش و تجربه کاری مدیران است. همچنین در این پژوهش کیفیت افشا از طریق مدل پیشنهادی کیم و ورچیا [۱۲] اندازه گیری شده است. برای آزمون فرضیه های تحقیق داده های ۸۲ شرکت برای سال های ۱۳۸۸، ۱۳۹۰ و ۱۳۹۲ جمع آوری شد. این پژوهش شامل دو مدل می باشد. مدل اول برای بررسی رابطه سرمایه مدیریتی اجتماعی و فردی مدیران با کیفیت افشای اطلاعات تدوین شده و مدل دوم جهت مقایسه تاثیر این سرمایه ها بر کیفیت افشا میان مدیران درون و برون سازمانی طراحی شده است. نتایج مدل اول نشان می دهد تنها بین تحصیلات مدیران و کیفیت افشا در سطح ۹۵٪ اطمینان ارتباط وجود دارد در حالی که میان تجربه کاری و ارتباطات خارجی مدیران با کیفیت افشا رابطه معناداری وجود ندارد. همچنین نتایج حاصل از مدل دوم نشان داد تفاوت معنی داری بین تاثیر سرمایه های مدیران بر کیفیت افشا میان مدیران درون و برون سازمانی وجود ندارد.

واژه های کلیدی: سرمایه های مدیریتی، کیفیت افشا، حاکمیت شرکتی

1-hosseinira@yahoo.com
2-Sepide.agah@yahoo.com

* نویسنده مسئول

مقدمه:

اطلاعات باعث تخصیص کارآ و بهینه‌ی منابع در اقتصاد بازار سرمایه می‌شود. مونیتز معتقد است تصمیم‌گیری در مسائل اقتصادی مستلزم دست‌یابی به سه مورد است. این سه که بنیاد هر تحلیل اقتصادی را تشکیل می‌دهد عبارت است از "وجود امکان شناسایی گزینه‌های مختلف موجود، تعیین پیامدهای هرگزینه، و در نهایت گزینش گزینه‌ی مطلوب از میان آنها". اما پیمودن این سه مرحله نیازمند اطلاعات است. نبود اطلاعات موجب می‌شود تا فرآیند تصمیم‌گیری مبهم شود. با این حال، جای بسی خوشحالی است که گزارش‌های مالی معتبر فراهم‌کننده قسمتی از داده‌های مورد نیاز در فرآیند تصمیم‌گیری می‌باشد [۴]

هدف افشا، آگاه‌کردن تحلیل‌گران و سرمایه‌گذاران درباره مبلغ و زمان بندی جریان‌های نقدی آتی است تا تحلیل‌گران مالی و سرمایه‌گذاران پیش‌بینی بهتری از سودهای آتی داشته باشند. افشای اطلاعات نقش اساسی در تصمیم‌گیری‌های صحیح و آگاهانه گروه‌های مختلف به خصوص سرمایه‌گذاران دارد [۱].

براساس ادبیات موجود، کیفیت افشای اطلاعات به عنوان یکی از جنبه‌های با اهمیت ساختار حاکمیت شرکتی محسوب می‌شود. در واقع علاوه بر فعالیت‌های نظارتی که هیئت مدیره درگیر آن می‌باشد، مدیران بر سیاست و کیفیت افشای اطلاعات شرکت به طور قابل ملاحظه‌ای اثرگذار هستند. مطابق تارنمای جهانی فرهنگ لغت انگلیسی وردنت افشا در لغت به معنی "اشکار کردن اطلاعات به مفهوم وسیع کلمه است" و همچنین طبق فرهنگ لغت کوهلر نیز افشا عبارت است از "نمایش واضح یک واقعیت یا یک وضعیت در ترازنامه و یا صورت‌های مالی دیگر و یادداشت‌های همراه آن‌ها و یا در گزارش حسابرسی".

به نقل از نوری فرد (۱۳۷۷) انجمن حسابداری آمریکا افشا را چنین تعریف می‌کند "جریان اطلاعات از قلمرو خاص به قلمرو عام". همان‌طور که ملاحظه می‌شود افشا در دیدگاه کوهلر یک عمل ایستاست و با ارائه گزارشات پایان می‌پذیرد. اما از نقطه نظر انجمن حسابداری آمریکا جریان‌یست پویا، که تنها با گزارشات مالی ارتباط ندارد و حوزه وسیعتری را شامل می‌شود و چون به صورت‌های مالی محدود نشده کفایتش نیز به استانداردهای حسابداری محدود نمی‌شود.

پیش از این تحقیقات بسیاری به عوامل موثر بر کیفیت افشا پرداخته‌اند. از مهمترین این تحقیقات تحقیق کوهن در سال ۲۰۰۶ است که در این تحقیق سودهای گزارش شده با کیفیت بالا، آنهایی تعریف می‌شوند که با جریانانات نقدی عملیاتی آتی رابطه زیادی دارند. وی به این نتیجه رسید که مالکیت نهادی، رشد فروش، سرمایه‌گذاری در دارایی‌های ثابت و اهرم مالی از عوامل تعیین‌کننده برای انتخاب سطح کیفیت گزارشگری مالی است.

اما نکته‌های که محققین کمتر به آن پرداخته اند ارتباط سرمایه‌ی مدیریتی شرکت با کیفیت افشای اطلاعات می‌باشد. منظور از سرمایه‌ی مدیریتی شرکت، سرمایه‌ی فردی (انسانی) و اجتماعی اعضای هیئت مدیره و مدیر عامل می‌باشد. ویژگی‌هایی مانند تحصیلات و تجربه کاری از جمله سرمایه‌های مدیریتی فردی و توانایی مدیران در برقراری ارتباطات خارج از شرکت از جمله سرمایه‌های مدیریتی اجتماعی آنها محسوب می‌شود که می‌تواند بر کیفیت افشا مؤثر باشد [۹]. لذا هدف از این مقاله پاسخ دادن به دو سوال ذیل می‌باشد: ۱- آیا بین سرمایه‌ی مدیریتی شرکت (اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل) و کیفیت افشای اطلاعات ارتباط وجود دارد یا خیر؟ و ۲- آیا بین اثر سرمایه‌های مدیریتی مدیران برون سازمانی (غیرموظف) و اثر سرمایه‌های مدیریتی مدیران درون سازمانی (موظف) تفاوتی وجود دارد یا خیر؟

تحصیلات مدیران

پیش‌بینی اولیه این است که هرچه مدیران دانش بیشتری داشته باشند نسبت به زمانی که از سطح تحصیلات کمتری بهره‌میرند کارایی بیشتری دارند و در نتیجه عملکرد بهتری دارند و در نهایت انگیزه کمتری دارند تا در گزارشات خود تقلب یا تحریف داشته باشند. ولونته [۸] در تحقیقات خود بررسی نمود که زمانی که هیئت مدیره از دانش مالی برخوردار باشد هم بر عملکرد شرکت مؤثر است و هر بر استراتژی‌های آن. در حقیقت او ابراز می‌دارد دانش مالی در بین اعضای هیئت مدیره یک امتیاز محسوب می‌شود چراکه اولاً گزارشات مالی توسط هیئت مدیره بهتر درک می‌شود در ثانی فرآیندهای مالی را با استراتژی‌های فراگیر هماهنگ‌تر می‌کند.

تجربه مدیران

زمانی که مدیران تجربه لازم در خصوص مدیریت شرکت را داشته باشند و قادر باشند شرکت را در تصمیم‌گیری‌ها یاری‌رسانند انتظار می‌رود هم عملکرد شرکت بهبود یابد و هم انتظار میرود حسن شهرت خود را به مخاطره نینداخته و گزارشات با کیفیت بهتری ارائه نمایند. مدیرانی که برای دوره معینی عضو هیأت مدیره بوده‌اند، حاکمیت بهتری را در خلال کسب اطلاعات اضافی از شرکت و آشنا شدن بیشتر با امور شرکت پیاده‌سازی کرده‌اند، بنابراین قادر به نظارت مؤثرتر بر عملکرد مدیریت هستند.

ارتباطات خارجی مدیران

مدیرانی که ارتباطات خارج از شرکت بسیاری با مقامات دولتی یا سایر شرکتهای بزرگ دارند می‌توانند قراردادهای بسیاری به نفع شرکت تنظیم کنند و همچنین می‌توانند امتیازاتی برای شرکت داشته باشند که در شرکتهای مشابه قابل مشاهده نمی‌باشد. این دسته از مدیران با توجه به شبکه ارتباطی خود حسن شهرت

و صداقت خود را در گرو گزارشات شفاف می بینند لذا انتظار می رود نسبت به سایر مدیران انگیزه کمتری برای تقلب داشته باشند [۹]

پیشینه پژوهش

پیشینه خارجی

منسون و وستفال [۷] در تحقیق خود آزمون می کنند که چطور شبکه ارتباطی خارج از شرکت قادر خواهد بود هیئت مدیره را در فرآیند اخذ تصمیمات استراتژیک کمک کند. آنها استدلال می کنند هر چه هیئت مدیره منتخب دیدگاه و دانش مرتبط با تصمیمات استراتژیک را داشته باشد می تواند مخاطرات را بهتر پیش بینی کند، در حالی که اعضای معمولی که در هیئت مدیره گماشته شوند بر نظارت و پیشنهادات استراتژیک تاثیر ندارند. در حقیقت ماهیت استراتژیک پیوند شبکه های اجتماعی، نفوذ بسیار مهمی برای شرکتهای سهامی است و اعضای معمولی از آن بی بهره اند.

فردیناند و لونگ [۱۱] در مطالعه خود ارتباط بین ساختار رهبری مدیران عامل عضو هیئت مدیره را در مقایسه با زمانی که مدیران عامل عضو هیئت مدیره نیستند، در رابطه با افشای داوطلبانه می سنجند. آنها از تحلیل رگرسیونی و همبستگی استفاده کردند. متغیر وابسته و مستقل آنها به ترتیب افشای داوطلبانه مدیر عامل و استقلال مدیر عامل بود. تحلیل آن ها نشان می دهد شرکت هایی که مدیران عامل عضو هیئت مدیره دارند درجه پائینتری از افشای داوطلبانه را دارند. درحالیکه ارتباط منفی ضعیفی بین مدیران عامل عضو هیئت مدیره و افشای داوطلبانه وجود دارد، بین مدیران عامل خارج از هیئت مدیره و افشای داوطلبانه ارتباط قویتری مشاهده شده است. در حقیقت این تحقیق نشان داد اگر مدیر عامل مستقل از هیئت مدیره باشد، انگیزه بیشتری برای افشای داوطلبانه دارد.

تالورا و همکاران [۱۲] به بررسی رابطه میان انتصاب مدیران غیر اجرایی که در شرکتهای به عنوان مدیر اجرایی مشغول هستند و عملکرد شرکت پرداختند. آنها از اطلاعات پایگاه داده شرکتهای انگلیسی برای سالهای ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۸ استفاده کردند. یافته های پژوهش آنها حاکی از رابطه مثبت میان حضور این مدیران غیر اجرایی و عملکرد حسابداری می باشد. به طور کلی نتایج تحقیق آنها با این دیدگاه که مدیران غیر اجرایی که در دیگر شرکت ها اجرایی هستند موجب بهبود وظایف نظارتی و مشاوره ای هیئت مدیره می شوند، سازگار است.

آلوز [۶] به بررسی این فرضیه پرداخت که نسبت مدیران مستقل اجرایی هیئت مدیره از طریق کاهش مدیریت سود، موجب افزایش کیفیت سود میشوند. وی با انتخاب نمونه ی ۳۳ تایی از شرکت های پرتغالی برای سال های ۲۰۰۳ تا ۲۰۱۰ و انجام آزمون های حداقل مربعات معمولی و حداقل مربعات دو مرحله ای به این نتیجه رسید که فرضیه مذکور پذیرفته می شود.

پیشینه داخلی

سالکی [۲]، در تحقیقی با عنوان "رابطه میان برخی سازوکارهای حاکمیت شرکتی و عدم تقارن اطلاعاتی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران" اظهار داشت ارتباط میان تغییرات نقدینگی بازار (تغییرات اختلاف قیمت پیشنهادی خرید و فروش سهام و عمق بازار) در اطراف اعلامیه های سود به عنوان نماینده عدم تقارن اطلاعاتی و نسبت مدیران غیرموظف هیئت مدیره، درصد مالکیت سرمایه گذاران نهادی و واحد حسابرسی داخلی به عنوان سازوکارهای حاکمیت شرکتی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران آزموده شده است. نتایج حاصل نشان می دهد میان واحد حسابرسی داخلی و نسبت مدیران غیرموظف هیئت مدیره و معیارهای عدم تقارن اطلاعاتی رابطه معنی داری وجود ندارد. اما میان درصد مالکیت سرمایه گذاران نهادی و عدم تقارن اطلاعاتی رابطه منفی معنی داری وجود دارد.

سبزی علی پور و همکاران [۳] در مقاله خود با عنوان "بررسی رابطه بین سازوکارهای حاکمیت شرکتی و دقت پیش بینی سود" به آزمون رابطه میان برخی از سازوکارهای حاکمیت شرکتی (درصد اعضای غیرموظف هیئت مدیره، مالکیت نهادی، دوگانگی وظیفه مدیرعامل و کیفیت حسابرسی) پرداختند. پژوهش ایشان نمونه آماری شامل ۹۶ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال های ۱۳۸۴-۱۳۸۹ را پوشش می دهد. یافته های تحقیق صرفاً نشان دهنده ی وجود رابطه مثبت معنادار میان درصد اعضای غیر موظف هیئت مدیره و دقت پیش بینی سود می باشد.

سهیلی فر (۱۳۹۳) رابطه میان کیفیت افشا و حاکمیت شرکتی را برای شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مورد آزمون قرار می دهد. وی حسابرسی داخلی، تمرکز مالکیت، دوگانه بودن مسئولیت مدیرعامل، استقلال هیئت مدیره، اندازه هیئت مدیره و استقلال و دوره تصدی رئیس هیئت مدیره را به عنوان مکانیزم های کنترل داخلی در نظر میگیرد. او با استفاده از امتیاز کیفیت افشا که توسط سازمان بورس اوراق بهادار محاسبه می شود به این نتیجه دست یافت که به غیر از اندازه هیئت مدیره و دوره تصدی رئیس هیئت مدیره، میان هر یک از متغیرهای مستقل حاکمیت شرکتی و کیفیت افشا یک رابطه مثبت معنادار وجود دارد.

فرضیه های پژوهش

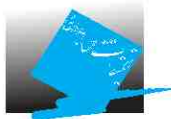
فرضیه اول: بین تحصیلات مدیران با کیفیت افشای اطلاعات ارتباط مثبت معنی دار وجود دارد.

فرضیه دوم: بین تجربه کاری مدیران با کیفیت افشای اطلاعات ارتباط مثبت معنی دار وجود دارد.

فرضیه سوم: بین ارتباطات خارجی مدیران با کیفیت افشای اطلاعات ارتباط مثبت معنی دار وجود دارد.

فرضیه چهارم: تاثیر سرمایه انسانی (تحصیلات و تجربه کاری) و اجتماعی (ارتباطات خارجی) مدیریتی

مدیران بر کیفیت افشای اطلاعات، میان مدیران درون و برون سازمانی متفاوت میباشد.

روش پژوهش

جامعه آماری این تحقیق شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد. سال های تحقیق نیز ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۲ می باشد. از بین سال های فوق به ترتیب سال های ۱۳۸۸، ۱۳۹۰ و ۱۳۹۲ در نظر گرفته شده است. علت اصلی این نوع گزینش احتمال تغییر مدیران در فاصله زمانی دو سال است. در قانون تجارت نیز حداکثر دوره مدت مدیران دوسال است که البته قابل تمدید خواهد بود. در این پژوهش جهت انتخاب اعضای نمونه از روش نمونه گیری حذفی استفاده میشود. علت اصلی از انتخاب روش حذفی آن است که با توجه به ماهیت متغیرها و نحوه جمع آوری آنها نیاز است در گزینش اعضای نمونه دقت بسیاری گردد. لذا بهتر است اعضای انتخابی کاملا واجد شرایط باشند. با توجه به توضیحات فوق در مجموع تعداد ۳۰۰ شرکت مورد بررسی کامل قرار گرفت که تنها تعداد ۸۲ شرکت تمامی اطلاعات مورد نیاز را داشتند که تمامی آنها به عنوان نمونه تحقیق مورد بررسی قرار گرفتند. همچنین اطلاعات پژوهش با استفاده از صورت های مالی اساسی، گزارشات هیئت مدیره به مجمع و در صورت لزوم اطلاعات مندرج در خلاصه تصمیمات مجمع و همچنین از نرم افزار ره آورد نوین جمع آوری شده و سپس با جمع بندی و محاسبات موردی نیاز در صفحه گسترده نرم افزار اکسل برای تجزیه و تحلیل آماده شده است. روش آزمون فرضیات مدل رگرسیون خطی چند متغیره با استفاده از نرم افزار SPSS می باشد.

مدل های پژوهش

مدل شماره (۱) جهت آزمون فرضیه های اول، دوم و سوم پژوهش:

$$\text{Disclosure Quality} = \alpha_0 + \beta_1 \text{Networking} + \beta_2 \text{Educational} + \beta_3 \text{Experience} + \beta_4 \text{OutsiderRatio} + \beta_5 \text{FirmSize} + \beta_6 \text{Leverage} + \beta_7 \text{BoardSize} + \beta_8 \text{ROA} + \beta_9 \text{INSTOWN} + \beta_{10} \text{RISK} + \beta_{11} \text{SalesHHI} + \epsilon$$

مدل شماره (۲) جهت آزمون فرضیه چهارم:

$$\text{Disclosure Quality} = \alpha_0 + \beta_1 \text{OutsideNetworking} + \beta_2 \text{OutsideEducational} + \beta_3 \text{OutsideExperience} + \beta_4 \text{InsideNetworking} + \beta_5 \text{InsideEducational} + \beta_6 \text{InsideExperience} + \beta_7 \text{OutsiderRatio} + \beta_8 \text{FirmSize} + \beta_9 \text{Leverage} + \beta_{10} \text{BoardSize} + \beta_{11} \text{ROA} + \beta_{12} \text{INSTOWN} + \beta_{13} \text{RISK} + \beta_{14} \text{SalesHHI} + \epsilon$$

متغيرهاي پژوهش

Disclosure Quality کیفیت افشای اطلاعات به عنوان متغير وابسته، برای اندازه گیری کیفی گزارشگری مالی از مدل کیم و ورچیا (۲۰۰۱) استفاده می شود. مدل کیم و ورچیا به شرح زیر است:

$$\ln(P_t - P_{t-1}) / P_{t-1} = \beta_0 + \beta_1 (VOL_t - AVG VOL) + \epsilon$$

که در آن P قیمت پایانی سهام است. VOL حجم مبادله روزانه سهام در تاریخ تقسیم بر هزار و AVG VOL متوسط معاملات سهام موجود در بازار سرمایه در شش ماه گذشته تقسیم بر هزار است.

Networking: ارتباطات خارجی یکی از متغيرهای مستقل تحقیق معادل تقسیم تعداد مدیرانی که سابقه عضویت غیر موظف در هیئت مدیره های سازمان های دولتی، نهاد های عمومی و یا شرکت های دیگر دارند بر تعداد کل مدیران (عضو هیئت مدیره و مدیر عامل) می باشد.

Educational: تحصیلات مدیران دیگر متغير مستقل تحقیق معادل تقسیم تعداد مدیران دارای حداقل مدرک کارشناسی ارشد بر تعداد کل مدیران (عضو هیئت مدیره و مدیر عامل) می باشد.

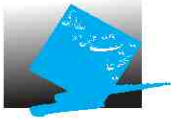
Experience: تجربه مدیران و آخرین متغير مستقل برابر تقسیم تعداد مدیرانی که سابقه کافی در زمینه حقوق، مالی، مدیریت ارشد موظف داشته یا دارای مدارک حرفه ای بوده به تعداد کل مدیران (عضو هیئت مدیره و مدیر عامل) می باشد.

OutsiderRatio: نسبت مدیران برون سازمانی یک متغير کنترل معادل تقسیم تعداد مدیران برون سازمانی (غیر موظف) بر تعداد کل مدیران (عضو هیئت مدیره و مدیر عامل) می باشد.

FirmSize: اندازه شرکت نیز یک متغير کنترل است که برابر لگاریتم فروش سالانه است.

Leverage: اهرم مالی دیگر متغير کنترل که معادل تقسیم بدهی های بلند مدت بر مجموع دارایی های شرکت است.

BoardSize: اندازه هیئت مدیره یک متغير کنترل دیگر که از طریق لگاریتم تعداد مدیران محاسبه می

شود.

ROA: بازده دارایی‌های نیز متغیر کنترل دیگری است که از طریق تقسیم سود خالص قبل از اقلام غیرعادی بر مجموع دارایی‌های پایان سال محاسبه می‌شود.

INSTOWN: دیگر متغیر کنترل، سرمایه‌گذاران نهادی است که معادل مجموع درصد مالکیت حقوق صاحبان سهام سرمایه‌گذاران نهادی است.

SalesHHI: شاخص هرفیندال متغیر دیگر این مدل است که برای محاسبه این شاخص، فروش خالص شرکت در یک سال بر مجموع فروش صنعت در همان سال تقسیم می‌شود. این متغیر نیز متغیر کنترل است.

RISK: آخرین متغیر کنترل در این تحقیق ریسک است که معادل واریانس بازده ماهانه سهام در ۶۰ ماه قبلی است.

OutsideNetworking: تعداد مدیران برون سازمانی که سابقه عضویت غیر موظف در هیئت مدیره‌های سازمان‌های دولتی، نهاد‌های عمومی و یا شرکت‌های دیگر دارند بر تعداد کل مدیران برون سازمانی تقسیم می‌شود.

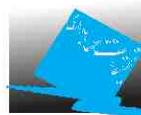
OutsideEducational: تعداد مدیران برون سازمانی که دارای حداقل مدرک کارشناسی ارشد هستند بر تعداد کل مدیران برون سازمانی تقسیم می‌شود.

OutsideExperience: تعداد مدیران برون سازمانی که سابقه کافی در زمینه حقوق، مالی، مدیریت ارشد موظف داشته و یا دارای مدارک حرفه‌ای بوده به تعداد کل مدیران برون سازمانی تقسیم می‌شود.

InsideNetworking: تعداد مدیران درون سازمانی که سابقه عضویت غیر موظف در هیئت مدیره‌های سازمان‌های دولتی، نهاد‌های عمومی و یا شرکت‌های دیگر دارند بر تعداد کل مدیران درون سازمانی تقسیم می‌شود.

InsideEducational: تعداد مدیران درون سازمانی دارای حداقل مدرک کارشناسی ارشد بر تعداد کل مدیران درون سازمانی تقسیم می‌شود.

InsideExperience: تعداد مدیران درون سازمانی که سابقه کافی در زمینه حقوق، مالی، مدیریت ارشد موظف داشته و یا دارای مدارک حرفه‌ای بوده به تعداد کل مدیران درون سازمانی تقسیم می‌شود.

یافته های پژوهش

آمار توصیفی

ضریب کشیدگی (K) و ضریب چولگی (SK) هر یک از متغیرهای مدل تحقیق که در نگاره (۱) نمایش داده شده است، بدین ترتیب تفسیر می شوند که قدرمطلق این ضرایب چنانچه کوچکتر یا مساوی ۰/۱ باشند ($SK \leq ۰/۱$ یا $K \leq ۰/۱$) توزیع نرمال است، اگر بزرگتر از ۰/۱ و کوچکتر یا مساوی ۰/۵ باشند ($۰/۵ < SK \leq ۱$ یا $۱ < K \leq ۵$) توزیع تقریباً نرمال است و در صورتی که بزرگتر از ۰/۵ باشند ($SK > ۰/۵$ یا $K > ۱$) تفاوت بین توزیع مربوطه با توزیع نرمال فاحش است. همانطور که در ذیل مشاهده می شود میانگین متغیر افشا ۰.۱۳- است که نشان دهنده برآوردی از سطح کلی افشا در بازار سرمایه است. همچنین انحراف معیار کیفیت افشا ۰.۴۰ است که نشان دهنده پراکنگی مشاهدات از میانگین ۰.۱۳- است که به نسبت میزان مناسبی از پراکندگی است. به عبارت دیگر بسیاری از مشاهدات در اطراف میانگین هستند.

نگاره (۱) آمار توصیفی داد ها

متغیرها	DiQu	Net	Edu	Exp	OuRa	FiSi	Lev	BoSi	ROA	Ins	Ris	SaHh
تعداد نمونه	246	246	246	246	246	246	246	246	246	246	246	246
حداکثر دامنه	1.04	1.00	1.00	1.00	1.00	8.60	0.67	0.85	2.10	85.00	55.91	1.00
حداقل دامنه	-1.04	0.00	0.00	0.00	0.20	0.00	0.00	0.60	-0.31	0.00	0.03	0.00
دامنه تغییرات	2.09	1.00	1.00	1.00	0.80	8.60	0.67	0.24	2.41	85.00	55.28	1.00
میانگین	-0.13	0.61	0.53	0.61	0.66	5.79	0.09	0.71	0.17	1.61	3.15	0.08
انحراف معیار	0.40	0.33	0.30	0.35	0.17	1.03	0.12	0.03	0.20	8.73	7.91	0.15
ضریب کشیدگی	0.68	-0.99	-1.00	-1.05	0.68	11.30	6.57	4.26	32.60	80.83	25.72	18.51
ضریب چولگی	0.19	-0.49	-0.04	-0.50	-0.91	-1.75	2.43	1.93	3.87	9.03	4.81	3.79
میانگین	-0.10	0.67	0.60	0.67	0.60	5.79	0.05	0.70	0.15	0.72	0.67	0.03
چارک	۲۵٪	-0.37	0.40	0.31	0.40	0.60	5.36	0.70	0.07	0.51	0.22	0.01
	۵۰٪	-0.10	0.67	0.60	0.67	0.60	5.79	0.70	0.15	0.72	0.67	0.03
	۷۵٪	0.08	0.83	0.80	0.80	0.80	6.18	0.70	0.24	0.84	2.42	0.07

آمار استنباطی

آزمون فرضیه اول، دوم و سوم
این فرضیه ها به طور همزمان با استفاده از مدل اول آزمون می شوند.

نگاره (۲) آزمون فرضیه های اول، دوم و سوم

Sig	آماره z	علامت پیش یفتی شده	ضریب متغیر مدل	متغیرهای توضیحی
۰.۴۹۷	-۰.۶۸۱	-	-۰.۴۰۴	α .
۰.۴۱۰	۰.۸۲۵	مثبت	۰.۰۶۳	Networking
۰.۰۲۴	۲.۲۷۵	مثبت	۰.۱۹۷	Educational
۰.۳۶۴	۰.۹۰۹	مثبت	۰.۰۶۷	Experience
۰.۰۸۱	-۱.۷۵	-	-۰.۲۷۵	Outsider Ratio
۰.۱۳۷	۱.۴۹۲	-	۰.۰۴۲	Firm Size
۰.۰۰۴	۲.۹۴۰	-	۰.۶۶۸	Leverage
۰.۸۸۵	-۰.۱۴۴	-	-۰.۱۲۱	Board Size
۰.۱۶۷	۱.۳۸۶	-	۰.۱۷۵	ROA
۰.۷۱۱	۰.۳۷۱	-	۰.۰۰۱	INSTOWN
۰.۰۰۱	۳.۴۷۰	-	۰.۰۱۱	RISK
۰.۳۳۸	-۰.۹۶۱	-	-۰.۱۷۶	Sales HHI
آماره F=۲.۹۴۹		R Square = ۰.۱۲۱		

همان طور که در نگاره فوق مشاهده می شود مطابق انتظار هر سه متغیر Networking Educational و Experience با متغیر Disclosure Quality ارتباط مستقیمی دارند. اما مقدار معنی داری (Sig) محاسبه شده برای هر متغیر تنها برای متغیر Educational کمتر از ۵٪ است. مقادیر معنی داری نشان دهنده آن است که رابطه کشف شده تصادفی نبوده و به احتمال ۹۵٪ می توان ادعا کرد سطح تحصیلات مدیران با کیفیت افشا ارتباط معنی داری دارد.

آزمون فرضیه چهارم

این فرضیه با توجه به مدل دوم به طور جداگانه آزمون می شود.

نگاره (۳) آزمون فرضیه چهارم

Sig	Z آمارد	علامت پیش بینی شده	ضریب متغیرمدل	متغیرهای توضیحی
۰.۵۳۱	-۰.۶۲۲	-	-۰.۳۷۵	α_1
۰.۱۰۵	۱.۶۲۸	مثبت	۰.۱۲۹	Outside Networking
۰.۵۲۰	۰.۸۰۹	مثبت	-۰.۰۶۲	Outside Educational
۰.۱۸۲	۱.۳۴۰	مثبت	۰.۰۴۳	Outside Experience
۰.۳۵۱	۰.۹۳۵	مثبت	۰.۰۶۸	Inside Networking
۰.۸۲۵	-۰.۲۲۱	مثبت	-۰.۰۱۵	Inside Educational
۰.۸۱۰	-۰.۲۴۱	مثبت	-۰.۰۱۵	Inside Experience
۰.۱۱۷	-۱.۵۷۲	-	-۰.۲۴۹	Outsider Ratio
۰.۱۱۲	۱.۵۴۵	-	۰.۰۱۵	Firm Size

۰.۰۰۳	۳.۰۴۱	-	۰.۷۰۳	Leverage
۰.۸۱۳	-۰.۲۳۷	-	-۰.۲۰۳	Board Size
۰.۱۷۱	۱.۳۷۴	-	۰.۱۷۴	ROA
۰.۶۰۳	۰.۴۲۱	-	۰.۰۰۲	INSTOWN
۰.۰۰۰	۳.۵۶۹	-	۰.۰۱۲	RISK
۰.۳۶۲	-۰.۴۱۳	-	-۰.۱۶۸	SalesHHI
آماره $t = ۲.۳۵۶$		R Square = ۰.۱۲۵		

همان‌طور که در نگاره ۳ مشاهده می‌شود متغیرهای **OutsideNetworking**، **OutsideEducational** و **OutsideExperience** با متغیر **Disclosure Quality** ارتباط مستقیمی دارند که مطابق انتظار اولیه بوده اما دو متغیر **InsideEducational** و **InsideExperience** با کیفیت افشا ارتباط معکوسی دارند. البته لازم به ذکر است از منظر آمار این ارتباط‌ها معنی‌دار نیست فلذا نمی‌توان به آن اتکا کرد. لذا فرضیه چهارم رد می‌شود و نمی‌توان ادعا کرد بین سرمایه‌های مدیریتی مدیران درون سازمانی و برون سازمانی تفاوت معنی‌داری وجود دارد.

نتیجه‌گیری و پیشنهادات

گزارش‌های مالی محصول نهایی ساز و کار حسابداری است و به علت اهمیتی که برای استفاده‌کنندگان به خصوص صاحبان سهام دارد دروندی‌رو به رشد داشته و همواره مورد توجه انجمن‌های مختلف حسابداری قرار می‌گیرد. قبل از تشکیل کمیسیون بورس و اوراق بهادار اغلب موسسه‌ها و واحدهای تجاری به صورت داوطلبانه گزارش‌های مالی خود را تهیه و منتشر می‌کردند. علت این افزایش ارادی را می‌توان جلب اعتماد عمومی، معرفی موسسه به عموم و سرمایه‌گذاران و در نهایت جلب سرمایه و سرمایه‌گذاران دانست. لذا گزارش مالی باید اطلاعاتی را فراهم کند که برای سرمایه‌گذاران، اعتبار دهندگان فعلی و بالقوه و سایر

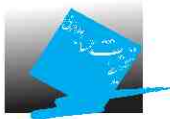

استفاده‌کنندگان در تصمیم‌گیری‌های معقول سرمایه‌گذاری، اعطای اعتبار و سایر تصمیمات مشابه مفید واقع شود [۱۰] فراهم کردن این اطلاعات مستلزم رعایت معیارهایی است که در نهایت منجر به افشای با کیفیت اطلاعات می‌گردد.

کیفیت افشا حاصل نخواهد شد مگر آنکه مقدمات و اسباب آن فراهم شده باشد. به عبارت دیگر کیفیت افشا معلول عواملی است که بخشی از آن درون شرکت وجود دارد و بخشی دیگر خارج از شرکت میباشد. این تحقیق به بررسی عوامل درونی موثر بر کیفیت افشا میپردازد. عواملی که در این تحقیق مورد بررسی قرار گرفته خاص اعضای هیئت مدیره است. این ویژگی‌های فردی با عنوان سرمایه‌های مدیریتی مدیران شناخته می‌شود. سرمایه‌های مدیریتی مدیران طیف گسترده‌ای دارد. من جمله می‌توان خوش‌نامی و تخصص حرفه‌ای در صنعت را نام برد. در این تحقیق از متغیرهای سطح تحصیلات، تجربه و ارتباطات خارجی استفاده شده است.

همانطور که انتظار داشتیم فرضیه اول این پژوهش مبنی بر وجود رابطه مثبت معنادار میان تحصیلات مدیران و کیفیت افشای اطلاعات پذیرفته شد، لیکن برخلاف انتظار فرضیه‌های دوم و سوم این پژوهش رد شدند. از آن جایی که برای جمع‌آوری اطلاعات درباره تجربه و ارتباطات خارجی مدیران می‌بایست به سوابق و گذشته آن‌ها رجوع شود و اصولاً بانک اطلاعاتی در خصوص سوابق مدیران در ایران وجود ندارد لذا می‌توان اظهار داشت که یکی از دلایل رد فرضیه‌های دوم و سوم کیفیت اطلاعات جمع‌آوری شده می‌باشد، بنابراین می‌توان انتظار داشت چنانچه این پژوهش در سال‌های آتی که غنا و جامعیت بانک اطلاعاتی بازار سرمایه در خصوص سوابق مدیران بیشتر می‌شود، انجام شود نتایج فرضیه‌های فوق متفاوت شود. از طرفی فرضیه چهارم پژوهش نیز رد شد و تفاوت معناداری میان اثر سرمایه‌های مدیریتی مدیران درون و برون سازمانی بر کیفیت افشا مشاهده نشد.

با توجه به نتایج ارائه شده به پژوهشگران پیشنهاد می‌گردد: ۱. پژوهش حاضر را با در نظر گرفتن مقیاس‌های دیگری علاوه بر مدل کیم و ورچیا (۲۰۰۱) برای کیفیت افشا انجام دهند. برای مثال مدل کوهن (۲۰۰۶)، مدل اندرسون (۲۰۰۹)، نوروش و حسینی (۱۳۸۷) و یا حتی رتبه‌بندی سازمان بورس. ۲. دانشجویان علاقه‌مند با ارائه یک طرح جامع به سازمان بورس اوراق بهادار اقدام به ایجاد یک بانک اطلاعاتی موثق درباره سوابق مدیران مبادرت ورزند.

- ۲-رحیمیان، نظام الدین ؛ صالح نژاد، سید حسین و سالکی ، علی.(۱۳۸۸). "رابطه میان برخی برخی سازوکارهای حاکمیت شرکتی وعدم تقارن اطلاعاتی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران". حسابداری و حسابرسی، شماره ۵۸، صص ۷۱-۸۶.
- ۳-سبزعلی پور ،فرشاد ؛ قیطاسی، روح اله و رحمتی، سلمان. (۱۳۹۱). " بررسی رابطه بین ساز و کارهای حاکمیت شرکتی ودقت پیش بینی سود". پژوهش های حسابداری مالی، شماره ۲، صص ۱۲۳-۱۴۰.
- ۴-وندای،والاس. (۱۳۸۱). "نقش اقتصادی حسابرسی در بازارهای ازاد تحت نظارت"، امیر اصلانی. حامی، انتشارات سازمان حسابرسی.

- 5.American Accounting Association. (1965), " A Statement of Basic Accounting Theory".
- 6.Alves, S (2014). " The Effect of Board Independence on the Earnings Quality: Evidence from Portuguese Listed Companies, Australasian. Accounting, **Business and Finance Journal**, vol 8.
- 7.Capenter M, Westphal , J (2001) . " The Strategic Context of External Network Ties: Examining the Impact of Director Appointments on board Involvement in Strategic Decision Making", **Academy of Management Journal**, vol 4: 632-660.
- 8.Christophe Volonté, Pascal Gantenbein (2011). "Directors' Human Capital, Firm Strategy, and Firm Performance ". The final publication is available at link.springer.com.
- 9.Daniel A. Cohen. (2006). "Does Information Risk Really Matter An Analysis of the Determinants and Economic Consequences of Financial Reporting Quality". www.SSRN.com
- 10.David M. Reeb a,b, , Wanli Zhao c,(2013) "Director capital and corporate disclosure quality " *J. Account. Public Policy*.
- 11.FASB.(1987). "Qualitative Characteristics of Accounting Information", Statement of Financial Accounting Concepts No.2.
- 12.Kim,O,Verrecchia,R.(2001). "The relation among disclosure,returns, and trading volume information. **Accounting Review** 76. 633-654
- 13.Kohler, Eric (1975). "Kohler's Dictionary for Accountants"
- 14.Leung S, A. Gul F (2004). " Board Leadership, Outside Directors Expertise and Voluntary Corporate Disclosure". **J Accounting and public Policy** 23: 351-379.
- 15.Talavera O, Muravyev A, Weir CH (2014) " Performance Effect of Appointing Other Firms Executive Directors to Corporate Boards: An Analysis of UK Firms". **IZA Discussion paper** 1962.